

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ПРОЦЕСІ ПЕРЕМІЩЕННЯ ТОВАРІВ У ЛАНЦЮГАХ ПОСТАВОК

Існує багато загроз, пов'язаних з процесами переміщення товару в ланцюзі поставок. Першим етапом управління ризиком є визначення місця його виникнення та їх видів. Необхідно виділити ланки ланцюгів поставок, на формування яких впливає місце розташування постачальників, локалізація виробництва, стратегія дистрибуції. У зв'язку з цим, місця загроз для ланцюга можна поділити на загрози у окремих його учасників таких як постачальники, виробник, дистриб'ютор, а також на загрози, які можуть мати місце під час переміщення матеріального потоку між ланками, а, отже, під час процесів транспортування і маніпуляції.

Під час ідентифікації загроз істотним є розпізнання як найбільшого числа загроз, а також визначення гнучкості процесів ланцюга поставок. Крім того, учасники ланцюга повинні визначити безпосередні причини настання загрозової ситуації, а також розробити заходи щодо її виключення. Доцільно вивчити, які з ланок структури ланцюга пов'язані з найвищим рівнем безпеки, тобто є джерелом найбільшого числа потенційних загроз, джерелом загроз з найвищою ймовірністю, або з найбільшим впливом на увесь процес переміщення товару.

Кожен учасник ланцюга поставок працює на тактичному і операційному рівні, які пов'язані з ризиком небажаних випадків. Щоденні процедури проводяться при використанні устаткування і машин, які без своєчасного профілактичного огляду і регулярних ремонтів можуть бути джерелом технічних аварій. Крім того, джерелом ризику при трансформації матеріального потоку у ланцюзі поставок є інформаційні системи, які служать для перетворення і нагромадження даних, а також для комунікації з партнерами. Специфічною загрозою для підприємства є банкрутство партнера (наприклад, постачальника сировини) і у зв'язку з цим виникають проблеми з реалізацією фінансових зобов'язань.

Товар, який знаходиться між відправником і одержувачем, часто долає великі відстані, а це впливає на зростання числа чинників, що впливають на нього, що збільшує рівень ризику і може порушити неперервність процесу переміщення.

Після ідентифікації загроз і визначення місця їх прояву наступним етапом управління ризиком є здійснення дій, які мінімізують ймовірність їх виникнення. Насамперед, ці заходи орієнтовані на запобігання або на зниження ймовірності виникнення загрозових ситуацій принаймні до акцептованого рівня ризику. Попереджувальними діями можуть бути навчання працівників, регулярні огляди обладнання і машин, умов транспорту, застосування розвинутих інформаційних технологій (наприклад, RFID) і технік (наприклад, tracking), чи впровадження тих самих інформаційних систем у господарських партнерів. У випадку виникнення нового або розширення існуючого ланцюга поставок, істотним є раціональний вибір постачальника, а також місць дистрибуції і прийому кінцевого продукту, що можна здійснити, проаналізувавши ситуації з використанням методів аналізу (наприклад, PEST, SWOT чи моделі п'яти сил Портера) існуючі природні, політичні, економічні, суспільні і технологічні умови.

Щоб управляти ризиком в ланцюзі поставок, істотним стає утримування партнерських стосунків з учасниками ланцюга, розроблення планів спільного розв'язання проблем, а також почуття відповідальності за якість і неперервність поставлення продукту до кінцевого клієнта. Як правило, співпраця, яка переходить в двосторонні партнерські користі, стосується постачальників і одержувачів першого ступеня. Важливим є те, щоб ідентифікувавши процеси, впроваджувати партнерські стосунки між усіма ланками, тому що для ефективності ланцюга поставок вирішальною є найслабкіша ланка.

Щоб визначити ступінь небезпеки даної загрози, слід досліджувати, в який спосіб її настання вплине на переміщення матеріальних благ в ланцюзі поставок. Кожен небажаний випадок може пов'язуватися з величиною певних збитків. Для зниження їх величини вирішальним є спосіб підготовки підприємства до виникнення загрозової ситуації. На практиці це означає здатність передбачувати проблеми і будувати свої дії так, щоб виключити або принаймні послабити вплив небажаних наслідків на діяльність системи сьогодні, а також в довгострокових періодах.

1. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання: Навчальний посібник / Л.І. Донець. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.

2. Кузьмін О.Є., Подольчак Н.Ю. Планування діяльності підприємства з урахуванням економічного ризику / О.Є. Кузьмін, Н.Ю. Подольчак // Формування нової парадигми економічної теорії в Україні. Формування ринкової економіки в Україні: Науковий збірник Львівського національного університету імені І. Франка. – Львів: Інтерек, 2001. – Спец. вип. №8. – С.415-421.

3. Машина Н.І. Економічний ризик і методи його вимірювання: Навчальний посібник / Н.І. Машина. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 188 с.

4. Таранський І.П., Фалович В.А. Процедура реализации процесса управления риском логистических процессов / І.П. Таранський, В.А. Фалович // Научный информационный журнал «БИЗНЕС ИНФОРМ» – Харьковский национальный экономический университет МОН Украины. – № 12 (1). – 2009 г. (375). – С. 128-132.

5. Чухрай Н.І., Гірня О.Б. Формування ланцюга поставок: питання теорії і практики. Монографія / Н.І. Чухрай, О.Б. Гірня. – Львів: Видавництво «Інтелект-Захід», 2007. – 232 с.